

Mokesčių reforma 2019 m.

Darbo užmokesčio perskaičiavimas nuo 2019 m.

Vadovaujantis VSD įstatymo Nr. I-1336 2,4,7,8,10,23,25 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymu, nuo 2019 sausio 1 d. keičiasi valstybinio socialinio draudimo įmokų už darbuotojus tvarka. Įsigaliojus šiam pakeitimui draudėjo mokamų įmokų didesnioji dalis, t. y. 28,9% perkeliama ant darbuotojo pečių. Tuo tarpu draudėjas, kurio valstybinio socialinio draudimo įmokos perkeliama pagal darbo sutartį dirbančiam darbuotojui, privalo perskaičiuoti darbuotojo bruto darbo užmokestį jį padidindamas **1,289 karto** ir atitinkamai pakeisdamas darbo sutartį su darbuotoju be išankstinio jo sutikimo (VSDĮ pakeitimo įstatymo Nr. I-1336 9 str. 4 d.). Dirbančio darbuotojo Neto darbo užmokestis negali sumažėti dėl darbuotojo atlyginimo perskaičiavimo. Šios dalies nuostatos taip pat taikomos draudėjams ir apdraustiesiems asmenims, turintiems santykius, savo esme atitinkančius darbo santykius, ir draudžiamiesiems valstybinio socialiniu draudimu.

Klausimas: Kaip nustatyti, kokias sumas reikia perskaičiuoti?

Atsakymas: Jei sumos yra neapmokestinamos VSD įmokomis, tuomet pajamos nėra perskaičiuojamos taikant koeficientą 1,289. Tačiau kada pajamos yra apmokestinamos VSD įmokomis, reikia įvertinti:

- ar tai yra atlygis už darbą (DK 139 str.);
- ar tai yra įsipareigojimas šias sumas mokėti, t.y. ar darbuotojas turi teisėtą lūkestį (priedai, premijos, kompensacijos, įvairios išmokos).

Pažymėtina, kad pajamos natūra ir nepiniginės dovanos nėra perskaičiuojamos, nes jos skaičiuojamos nuo apmokestinamosios vertės.

Pavyzdys: Darbo užmokesčio perskaičiavimas ir palyginimas prieš ir po mokesčių reformos.

2018			
Gross suma 1 000 Eur			
Įmonės mokesčiai		Darbuotojo mokesčiai	
VSD 31.18%	311.80 Eur	GPM 15%	150.00 Eur
		VSD 9%	90.00 Eur
Gaunamas atlyginimas į rankas			760.00 Eur
Darbdavio išlaidos			1 311.80 Eur

2019			
Gross suma 1 289 Eur			
Įmonės mokesčiai		Darbuotojo mokesčiai	
VSD 1.79%	23.07 Eur	GPM 20%	257.80 Eur
		VSD 19.50%	251.36 Eur
Gaunamas atlyginimas į rankas			779.84 Eur
Darbdavio išlaidos			1 312.07 Eur

Apdraustųjų ir draudėjų „Sodros“ įmokos nuo 2019 m.

Darbdavio mokesčiai lieka priskirtos nedarbo ir nelaimingų atsitikimų darbe bei profesinių ligų socialinio draudimo įmokos, viso apie 1,47 proc. (gali nežymiai keistis priklausomai nuo draudėjo priskyrimo I – IV grupei).

VSDĮ 4 str. nusako, jog asmenų, turinčių darbo santykius arba santykius, savo esme atitinkančius darbo santykius, socialiniu draudimu apmokestinamo pajamos yra

- Darbo sutartys;
- Autoriniai atlyginimai;
- Sportininkų pajamos;
- Atlikėjų pajamos;
- Valstybės tarnyba, politikai, pareigūnai, kariai ir pan.;
- Valdybos ir stebėtojų tarybų nariai (tantjemos);
- MB vadovai ne nariai (atlyginimai).

Socialinio draudimo įmokų pasiskirstymo iki ir po pakeitimų palyginimas, dirbantiems pagal darbo sutartis, valstybės tarnyboje, politikų, pareigūnų ir pan.

Socialinio draudimo įmokos	2018				2019				
	Draudėjo įmokos %		Apdraustojo įmokos %		Draudėjo įmokos %		Apdraustojo įmokos %		
	Neterminuota sutartis	Terminuota sutartis	Jei nekaupiama savarankiškai II pakopos pensijos fonde	Jeif kaupiama savarankiškai II pakopos pensijos fonde	Neterminuota sutartis	Terminuota sutartis	Jeif nekaupiama savarankiškai II pakopos pensijos fonde	Jeif kaupiama palaipsniui savarankiškai II pakopos pensijos fonde (2019 - 1,8%)	Jeif kaupiama savarankiškai II pakopos pensijos fonde (3%)
Valstybinio ir privalomojo socialinio draudimo įmoka	30,48	31,88	9	11	1,47	2,19	19,5	21,3	22,5
Garantiniam fondui	0,2	0,2			0,16	0,16			
Ilgalaikio darbo išmokų fondui	0,5	0,5			0,16	0,16			
Bendras socialinio draudimo tarifas:	31,18	32,58	9	11	1,79	2,51	19,5	21,3	22,5

Pastaba: Socialinio draudimo įmokų tarifai, dirbantiems pagal autorinius atlyginimus, ir gaunantiems sportininkų pajamas, atlikėjų atlyginimus, tantjemas ir MB vadovų (ne narių) atlyginimus, dar nėra patvirtinti.

„Sodros“ lubos nuo 2019 m.

Nuo 2019 metų sausio 1 d. yra įvedamos „Sodros“ lubos, t.y. draudžiamų asmenų socialinio draudimo įmokos, išskyrus privalomojo sveikatos draudimo (PSD) įmokas, skaičiuojamos nuo sumos, ne didesnės kaip:

2019 metais - 120 vidutinių darbo užmokesčių (toliau – VDU) suma,

2020 metais – 84 VDU suma,

2021 ir vėlesniais metais – 60 VDU suma.

Socialinio draudimo įmokos, išskyrus PSD įmokas, kurios per kalendorinius metus sumokėtos didesnės, negu nustatyta atitinkamų kalendorinių metų socialinio draudimo įmokų bazė, gražinamos draudėjams iki kitų metų gegužės 31 dienos.

Informacija palyginimui – vidutinis darbo užmokestis šalies ūkyje (be individualių įmonių) 2018 m. II 926.70 Eur.

Socialinio draudimo įmokų deklaravimas

Numatoma „Sodros“ įmokų deklaravimą pakeisti taip, jog nuo 2019 m. sausio 1d., įmokų skaičiavimą perims Sodra. T.y. mėnesiniuose SAM pranešimuose ir pranešimuose apie atleidžiamus darbuotojus 2-SD reikės deklaruoti tik apskaičiuotas darbo užmokesčio sumas. Pagal šiuos draudėjo pateiktus duomenis už kiekvieną ataskaitinį laikotarpį „Sodros“ informacinė sistema automatiškai apskaičiuos apdraustojo socialinio draudimo įmokų sumas ir jas pateiks draudėjui elektroniniu būdu. Atitinkamai informacija įmokų sumokėjimams draudėjus pasieks vėliau.

Socialinio draudimo išmokos

Po mokesčių reformos socialinio draudimo išmokos procentais mažėja, tačiau „į rankas“ gaunama suma nesumažės.

Šiuo metu ligos pašalpos, mokamos iš darbdavio lėšų (už 2 darbo dienas) yra nuo 80% iki 100%. Atkreiptinas dėmesys į tai, jog jei procentai paliekami tokie patys ir darbdavys šių procentų nekeis, tuomet darbdavio išlaidos gerokai padidės. Patartina įmonei persižiūrėti nustatytus ligos pašalpos procentus, kurie nuo 2019 m. sausio 1 d. yra nuo 62,06% iki 100%.

Pavyzdys: Įmonė moka 100% VDU ligos pašalpą. VDU už darbo dieną yra 20 Eur.

2018 m.	2019 m.
2 d.d. * 20 Eur = 40 Eur	2 d.d. * (20 * 1,289) Eur = 51,56 Eur
GPM 15% - 6 Eur	GPM 15% - 7,73 Eur
Išmokama suma - 34 Eur	Išmokama suma - 43,83 Eur
Įmonės išlaidos - 40 Eur	Įmonės išlaidos - 51,56 Eur

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pakeitimai

(2018-06-28 LR gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 6, 16, 20, 21 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIII-1335)

Šiuo metu galiojantis 15 proc. gyventojų pajamų mokesčio (GPM) tarifas su **darbo santykiais susijusioms pajamoms** didinamas iki **20 proc.**. Kai metinės asmens darbo užmokesčio pajamos viršija 120 vidutinių darbo užmokesčių (VDU) (84 VDU - 2020 m. ir 60 VDU -2021 ir vėlesniais metais), darbo užmokesčio daliai, viršijančiai atitinkamą VDU bus taikomas GPM tarifas iki **27 proc.**

Kitų pajamų (išskyrus jau minėtas pajamas iš darbo santykių, taip pat individualios veiklos pajamas ir dividendus) bendra suma, **neviršijanti 120 VDU (atitinkamai ateinančių metų VDU)** per metus, bus apmokestinama iki šiol galiojusi **15 proc.** GPM tarifu, o dalis, **viršijanti atitinkamą metų VDU**, bus apmokestinama **20 proc** GPM. Tokioms pajamomis būtų priskiriamos palūkanos, turto (kilnojamų, nekilnojamų daiktų ar vertybinių popierių) perleidimo pajamos, turto nuomos pajamos, tantjemos ir kt.

Dividendai (pajamos iš paskirstytojo pelno) bei individualios veiklos pajamos ir toliau bus apmokestinamos iki šiol galiojusi 15 proc. GPM tarifu.

Neapmokestinamasis pajamų dydis (NPD) mažėja nuo 380 Eur iki 300 Eur per mėnesį ir toliau taikomas su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusioms pajamoms. Jei darbo užmokesčio pajamos per mėnesį viršija minimaliosios mėnesinės algos (MMA) dydį, taikomas mėnesio NPD apskaičiuojamas pagal įstatyme nustatytą formulę. NPD bus didinamas palaipsniui 2020 metais – iki 400 Eur pajamų per mėnesį, o nuo 2021 m. įsigalios nuolatinis 500 Eur NPD.

Paskelbtos trejų metų NPD formulės, kurias taikysime apskaičiuodami darbuotojų darbo užmokestį.

Metai	NPD formulė
2019	$\text{NPD} = 300 - 0,15 \times (\text{DU} - \text{MMA})$
2020	$\text{NPD} = 400 - 0,2 \times (\text{DU} - \text{MMA})$
2021	$\text{NPD} = 500 - 0,23 \times (\text{DU} - \text{MMA})$

MMA kyla iki 555 EUR

Informuojame, jog Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. spalio 16 d. nutarimu Nr. 1025 „Dėl minimaliojo darbo užmokesčio“ nuo 2019 m. sausio 1 d. minimali mėnesinė alga (MMA) pakeliama 155 eurais – nuo 400 eurų iki 555 eurų, o minimalus valandinis atlygis (MVA) – nuo 2,45 eurų iki 3,39 eurų.

Asmenų dalyvavimas pensijų kaupime 2019 m.

Nuo 2019 m. sausio 1 d. įsigalios pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 nauja redakcija, pagal kurią nebeliks „Sodros“ pervedimų į privačius fondus ir įsigalios nauja kaupimo formulė: savo senatvei kaupti norintys žmonės galės prisidėti 3% nuo savo atlyginimo, o valstybė prie asmens kaupimo prisidės 1,5% nuo užpraeitų metų vidutinio šalies darbo užmokesčio. Norintieji kaupti su pereinamuoju laikotarpiu galės pradėti kaupti nuo 1,8% įmokos ir po penkerių metų pasieks 3% lygį. Daugiau detalių apie tai galima rasti pvz. LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos interneto puslapyje.